

**การศึกษาการใช้ทักษะการบริหารของหัวหน้าฝ่ายการเจ้าหน้าที่
ตามการรับรู้ของตนเองและของผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด
ตั้งกััดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ**

นางสมบัติ โยษิตวานิช

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชาบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2542

ISBN 974 - 332 - 788 - 6

จัดพิมพ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

23 ก.ย. 2545

๕ 1๙๐๐๒๙๗๘

**A STUDY OF ADMINISTRATIVE SKILLS USAGE OF
PERSONNEL SECTION CHIEFS AS PERCEIVED BY THEMSELVES
AND DIRECTORS OF PROVINCIAL PRIMARY EDUCATION UNDER
THE JURISDICTION OF THE OFFICE OF
THE NATIONAL PRIMARY EDUCATION COMMISSION**

Mrs. Sombat Kositvanit

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education in Educational Administration**

Department of Educational Administration

Graduate School

Chulalongkorn University

Academic Year 1999

ISBN 974 - 332 - 788 -6

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การศึกษาการใช้ทักษะการบริหารงานของหัวหน้าฝ่ายการเจ้าหน้าที่
ตามการรับรู้ของตนเองและของผู้ช่วยงานการประถมศึกษาจังหวัด
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

โดย นางสมบัติ โนนีความนิช

ภาควิชา บริหารการศึกษา

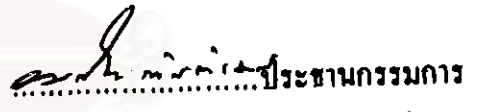
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ นพพงษ์ บุญจิตราวุธ

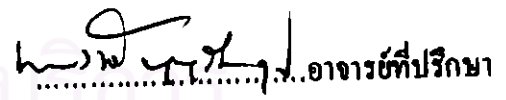
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร. สุชาดา กิระนันท์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.อมรรัช ดันดีเมช)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ นพพงษ์ บุญจิตราวุธ)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วีระวัฒน์ อุทัยรัตน์)

สมบัติ โนมิตวานิช : การศึกษาการใช้ทักษะการบริหารงานของหัวหน้าฝ่ายการเจ้าหน้าที่ตาม
 การรับรู้ของตนเองและของผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด สังกัดสำนักงาน
 คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (A STUDY OF ADMINISTRATIVE SKILLS
 USAGE OF PERSONNEL SECTION CHIEFS AS PERCEIVED BY THEMSELVES
 AND DIRECTORS OF PROVINCIAL PRIMARY EDUCATION UNDER THE
 JURISDICTION OF THE OFFICE OF THE NATIONAL PRIMARY EDUCATION
 COMMISSION) อาจารย์ที่ปรึกษา : รศ.นพพงษ์ บุญจิตรารุณย์ ; 120 หน้า
 ISBN 974 - 332 - 788 - 6

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาการใช้ทักษะการบริหารงานของหัวหน้าฝ่ายการเจ้าหน้าที่ตามการรับรู้
 ของตนเองและของผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา
 แห่งชาติ กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยที่ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด
 จำนวน 64 คน และหัวหน้าฝ่ายการเจ้าหน้าที่ จำนวน 64 คน แบบสอบถามที่ใช้ แบ่งออกเป็น 3 ประเด็น
 ตามทักษะการบริหารงาน คือ 1) ทักษะด้านเทคนิค (Technical Skill) 2) ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์
 (Human Skill) และ 3) ทักษะด้านคตินิยม (Conceptual Skill)

ผลการวิจัยพบว่า

1. การใช้ทักษะการบริหารงานของหัวหน้าฝ่ายการเจ้าหน้าที่ตามการรับรู้ของตนเองและของ
 ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด ในทักษะ 3 ด้าน คือ 1) ทักษะด้านเทคนิค (Technical Skill)
 2) ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ (Human Skill) และ 3) ทักษะด้านคตินิยม (Conceptual Skill)
 อยู่ในระดับมาก

2. เมื่อเปรียบเทียบการใช้ทักษะการบริหารงานของหัวหน้าฝ่ายการเจ้าหน้าที่ตามการรับรู้ของ
 ตนเองกับของผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด พบว่า การใช้ทักษะการบริหารงานของหัวหน้าฝ่าย
 การเจ้าหน้าที่ ทั้ง 3 ด้าน ไม่มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ภาควิชา ..... บริหารการศึกษา .....
 สาขาวิชา ..... บริหารการศึกษา .....
 ปีการศึกษา ..... 2542 .....

ลายมือชื่อนิติต .....
 ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....
 ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม .....

3971956327 MAJOR EDUCATIONAL ADMINISTRATION

KEY WORD:

USAGE / ADMINISTRATIVE SKILLS / ADMINISTRATORS /
PERSONNEL SECTION CHIEFS

SOMBAT KOSITVANIT : A STUDY OF ADMINISTRATIVE SKILLS USAGE
OF PERSONNEL SECTION CHIEFS AS PERCEIVED BY THEMSELVES AND
DIRECTORS OF PROVINCIAL PRIMARY EDUCATION UNDER
THE JURISDICTION OF THE OFFICE OF THE NATIONAL PRIMARY
EDUCATION COMMISSION . THESIS ADVISOR : ASSO. PROF. NOPPONGS
BUNYAJITRADULYA , 120 PP. ISBN 974 - 332 - 788 - 6 .

The purposes of this study were to explore the usage of administrative skills of personnel section chiefs as perceived by themselves and directors of provincial primary education under the jurisdiction of the office of the national primary education commission. The study sample consisted of 64 directors of provincial primary education and 64 personnel section chiefs . The questionnaires used in this study were divided according to the 3 administrative skills , namely ; 1) Technical Skill 2) Human Skill and 3) Conceptual Skill .

The results of the study indicated that

1. The opinions of the 2 groups, group of directors of provincial primary education and group of personnel section chiefs , considered that the personnel section chiefs used all of the 3 skills (Technical Skill , Human Skill and Conceptual Skill) were at the high level.
2. When the usage of administrative skills of personnel section chiefs as perceived by themselves and directors of provincial primary education were compared regarding the 3 skills mentioned above , it was found that there were no statistically significant differences .

ภาควิชา.....บริหารการศึกษา.....

สาขาวิชา.....บริหารการศึกษา.....

ปีการศึกษา.....2542.....

ลายมือชื่อนิติ.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

ถิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ ตรวจสอบ ปรับปรุงแก้ไข ให้ข้อคิดเห็นทุกขั้นตอน ทำให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้ เสร็จสมบูรณ์ ด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.อมรชัย ตันติเมธ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วีระวัฒน์ อุทัยรัตน์ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ให้ความกรุณาแนะ เพื่อปรับปรุงวิทยานิพนธ์ให้มีความถูกต้อง ครบถ้วนสมบูรณ์ยิ่งขึ้น และขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ นายปริญญา กรวยทอง นายอุบล เล่นวารี นางสาวศศิธร วงษ์มณฑา นายอภิชาติ จิระวุฒิ ในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้กรุณาตรวจสอบให้ข้อคิดเห็นอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการปรับปรุงเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และขอขอบพระคุณ ดร.รังสรรค์ มณีเล็ก พันเอกเดชา อมรพันธุ์รังค์ นางสุรางค์ ขาวลาก นางสมัย เทวฤทธิ์ และนางรชพร รัตนาวิวัฒน์พงศ์ รวมทั้งเพื่อนนิสิตภาควิชาบริหารการศึกษา และทุกท่านที่ได้ให้การสนับสนุน ช่วยเหลือในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้เป็นอย่างดี

สุดท้ายนี้ ขอกราบขอบพระคุณบิดา-มารดา ที่สนับสนุนส่งเสริม ให้กำลังใจ ทำให้สามารถศึกษาได้สำเร็จตามความมุ่งหวัง

สมบัติ โนมิตวานิช

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญแผนภูมิ.....	ฎ
บทที่	
1 บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	10
สมมุติฐานของการวิจัย.....	11
ขอบเขตของการวิจัย	11
คำนิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย	11
ประโยชน์ของการวิจัย.....	13
วิธีดำเนินการวิจัย.....	13
2 วรรณคดีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	16
การบริหารการประถมศึกษา	17
การบริหารการประถมศึกษาของ-	
สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ	17
โครงสร้างการบริหารงานของ-	
สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ	20

สารบัญ (ต่อ)

บทที่

2 (ต่อ)

หน้าที่ของหัวหน้าฝ่ายการเจ้าหน้าที่	25
แนวคิดเกี่ยวกับทักษะในการบริหารงาน	28
ความหมายของทักษะ	28
ความหมายของการบริหาร	29
ความหมายของทักษะการบริหารงาน 3 ทักษะ	30
ความสำคัญของทักษะการบริหารงาน	34
ระดับการบริหาร	40
ทักษะการบริหารที่จำเป็นสำหรับผู้บริหาร	41
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	46

3 วิธีสำนินการวิจัย .....

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	52
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	55
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	56
การเก็บรวบรวมข้อมูล	58
การวิเคราะห์ข้อมูล	59

4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล .....

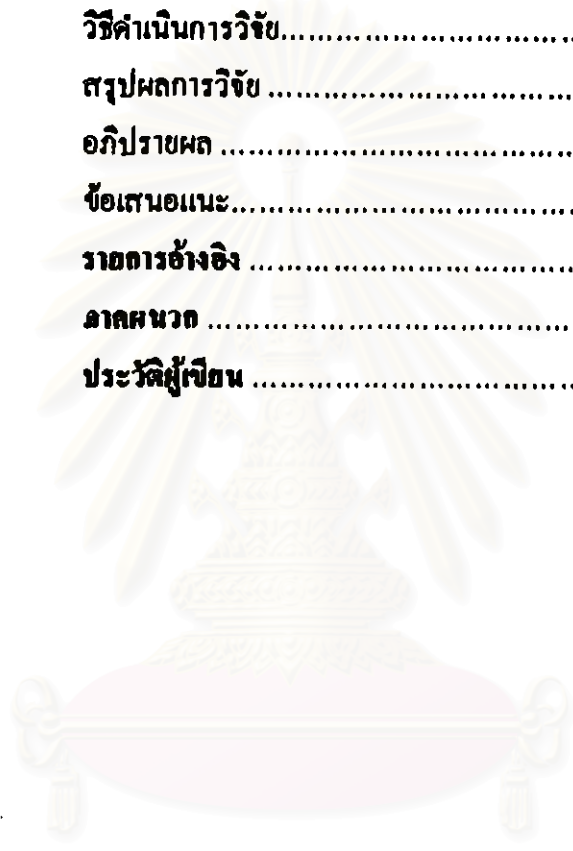
ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	61
ตอนที่ 2 การใช้ทักษะการบริหารงานของ หัวหน้าฝ่ายการเจ้าหน้าที่	64
ตอนที่ 3 เปรียบเทียบการใช้ทักษะการบริหารงานของ หัวหน้าฝ่ายการเจ้าหน้าที่ตามการรับรู้ของตนเอง กับของผู้อำนวยความสะดวกการประถมศึกษาจังหวัด	81

สารบัญ (ต่อ)

บทที่

5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	83
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	83
	ทฤษฎีฐานการวิจัย	83
	วิธีดำเนินการวิจัย.....	84
	สรุปผลการวิจัย	85
	อภิปรายผล	91
	ข้อเสนอแนะ.....	98
	รายการอ้างอิง	100
	ภาคผนวก	104
	ประวัติผู้เขียน	120

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย.....	52
2	จำนวนแบบสอบถามที่จัดส่งและได้รับคืน	58
3	สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ	62
4	สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอายุราชการ	63
5	สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามวุฒิสูงสุด ..	64
6	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลการใช้ ทักษะด้านเทคนิคของหัวหน้าฝ่ายการเจ้าหน้าที่.....	65
7	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลการใช้ ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ของหัวหน้าฝ่ายการเจ้าหน้าที่ ...	70
8	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลการใช้ ทักษะด้านคตินิยมของหัวหน้าฝ่ายการเจ้าหน้าที่	74
9	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลการใช้ ทักษะ 3 ด้าน ของหัวหน้าฝ่ายการเจ้าหน้าที่	79
10	เปรียบเทียบการใช้ทักษะการบริหารงานของ หัวหน้าฝ่ายการเจ้าหน้าที่ตามการรับรู้ของตนเองกับของ ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด	81

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญแนลลุม

แผนภูมิ ที่		หน้า
1	โครงสร้างการบริหารงานของ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ	22
2	โครงสร้างการแบ่งส่วนราชการ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ	23
3	โครงสร้างการแบ่งงานของ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด	24
4	ความสัมพันธ์ระหว่างระดับของผู้บริหารกับ การใช้ทักษะการบริหาร	45

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย